

เอกสารเพื่อการถ่ายทอดเทคโนโลยี **ชุดความรู้ และเทคโนโลยี การพัฒนาที่ดิน**

สำนักนิเทศและถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การปลูกถั่วพรางเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด

ถั่วพราง เป็นพืชตระกูลถั่ว ลักษณะเป็นทรงพุ่ม เจริญเติบโตและปรับตัวได้ดีในสภาพดิน ฟ้า อากาศ ทุกภาคของประเทศ มีลำต้นแข็งแรง และระบบรากลึก สามารถขึ้นได้ดีในสภาพดินเหนียว และดินกรด โดยทั่วไปถั่วพรางชอบดินดอน ดินมีการระบายน้ำได้ดี ทนต่อสภาพความเค็มได้ดีกว่าถั่วชนิดอื่น สามารถปลูกเป็นพืชเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดได้ดี

การปลูกถั่วพราง เพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด

ฤดูกาลปลูกที่เหมาะสม

ถั่วพรางปลูกได้ 2 ช่วง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ช่วงแรกเริ่มปลูกตั้งแต่เดือนมิถุนายนจนถึงปลายเดือนกรกฎาคม ช่วงที่สองปลูกหลังฤดูทำนาประมาณเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน สำหรับภาคอื่นๆ ปรับช่วงเวลาตามความเหมาะสม

การเตรียมดิน

ไถเตรียมดินครั้งแรกตากทิ้งไว้เพื่อกำจัดวัชพืชและทำลายโรคแมลงต่างๆ หลังจากนั้นไถพรวนอีก 1 ครั้ง

การปลูก

ปลูกถั่วพรางโดยการหยอดเป็นหลุม ใช้เมล็ดพันธุ์ประมาณ 4-6 กก./ไร่ คลุกเชื้อไรโซเบียม ใช้ระยะปลูกประมาณ 75x50 ซม. (ระยะระหว่างแถว 75 ซม. และระยะห่างระหว่างต้น 50 ซม.) โดยหยอดเป็นหลุมๆ ละ 2-3 เมล็ด

การปฏิบัติดูแลรักษากำจัดวัชพืช และการถอนแยก

หลังจากปลูกถั่วพรางได้ประมาณ 1 เดือน กำจัดวัชพืชถอนแยกต้น โดย 1 หลุม จะให้เหลือต้นถั่วพราง 1-2 ต้นต่อหลุม

การใส่ปุ๋ย

ใช้ปุ๋ยสูตร 15-15-15 หรือ 12-24-12 อัตรา 20 กก. ต่อไร่ต่อครั้ง ครั้งแรกใส่ปุ๋ยเมื่อถั่วพรางอายุ 30 วัน ครั้งที่สองเมื่ออายุ 60-65 วัน โดยใส่ปุ๋ยห่างจากโคนต้นพอประมาณหรือห่างจากต้นถั่วพรางประมาณ 1 คืบ

กรมส่งเสริมการเกษตร
ศูนย์ปฏิบัติการไทย

www.ddd.go.th

ลดต้นทุน เพิ่มทุนผลผลิต ปลอดสารพิษ ดันชีวิตสู่แผ่นดิน

การปลูกถั่วพริ้วเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด

การกำจัดโรคและแมลง

ถั่วพริ้วเป็นพืชที่ปลูกง่าย มีโรคและแมลงศัตรูต่างๆ รบกวนน้อยมาก

การเก็บเกี่ยว

ถั่วพริ้วอายุประมาณ 150-170 วัน ในช่วงแรกจะเก็บเกี่ยวประมาณเดือนพฤศจิกายน จนถึงเดือนมกราคม ในช่วงที่ 2 จะเก็บเกี่ยวประมาณเดือนเมษายน จนถึงเดือนพฤษภาคม ฝักถั่วพริ้วจะทยอยแห้งและสุกแก่ ฝักที่แก่จะเปลี่ยนจากสีเขียวเป็นสีน้ำตาลอ่อน การเก็บเกี่ยวถั่วพริ้วจะทยอยเก็บไปเรื่อยๆ ประมาณ 3-4 รอบ/แปลง/1 ฤดูปลูก เนื่องจากถั่วพริ้วจะแก่ไม่พร้อมกัน เมื่อฝักถั่วพริ้วแก่เต็มที่มีเมล็ดจะมีสีขาว ถ้าปล่อยให้ฝักจะแตกเมล็ดจะร่วงออกจากฝัก ฝักหนึ่งจะมีเมล็ดประมาณ 10-15 เมล็ดต่อฝัก การเก็บจะใช้แรงงานคนเก็บใส่กระสอบ หรือภาชนะอื่นๆ แล้วนำไปตากไว้ในลานตากประมาณ 3-4 แดดจนแห้ง

ขนาด ฝัด และบรรจุกระสอบ

จากนั้นก็ทำการนวดโดยการเหยียบย่ำจากการใช้เครื่องกล เช่น รถยนต์ รถไถนาเดินตาม ฯลฯ หรือใช้ไม้ทุบ นวด หลังจากนั้นจึงทำการฝัดเอาสิ่งเจือปนออกแล้วบรรจุกระสอบ

ตารางการผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วพริ้ว

กิจกรรม	มี.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	หมายเหตุ
1. เตรียมดินปลูก/ปลูก				กิจกรรม ช่วงฤดูฝน
2. กำจัดวัชพืช/ถอนแยก/ใส่ปุ๋ย ครั้งที่ 1												
ครั้งที่ 2									กิจกรรม ช่วงฤดูแล้ง
3. เก็บเกี่ยว													
4. นวด/ตาก/ทำความสะอาด													

ข้อมูลจาก : สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 5 กรมพัฒนาที่ดิน โทร.043-244965

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

- สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1-12
- กรมพัฒนาที่ดิน ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กทม 10900 โทร 0-2579-8515

หรือที่